

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ВІСНИК

АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я

Науковий журнал

*Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.*

Випуск 4 (76) 2013

Том 2

Частина 2

Миколаїв
2013

Замовник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 19669-9469ПР від 11.01.2013.
Згідно з Постановою ВАК України від 14.04.2010 р. № 1-05/3 видання
включено до переліку фахових видань.

Головний редактор: В.С. Шебанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААНУ

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.

К.М. Думенко, д.т.н., доц.

В.П. Клочан, к.е.н., доц.

М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.

В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потриваєва, д.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шебаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.;
О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко,
д.е.н., проф.; О.М. Вишневська, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., доц.;
О.Є. Новіков, д.е.н., проф.; О.В. Скрипнюк, д.ю.н., проф.; О.Д. Гудзинський,
д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.І. Топіха, д.е.н., проф.;
В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; В.С. Дога, д.е.н.,
проф. (Молдова).

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.;
В.Д. Будаков, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський,
д.т.н., проф.; В.П. Лялякіна, д.т.н., проф. (Росія).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-
г.н., проф.; Л.С. Патрева, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік
НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.;
В.А. Захаров, д.с.-г.н., проф. (Росія); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.;
М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; Л.К. Антипова, д.с.-г.н., доц.; В.І. Січка,
д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; А.П. Орлюк, д.б.н., проф.;
В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Майкл Бьоме, проф. (Німеччина).

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного
аграрного університету. Протокол № 4 від 25.12.2013 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:
54020, Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9,
Миколаївський національний аграрний університет,
тел. 0 (512) 58-05-95, visnyk.mnau.edu.ua, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2013

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ УГОРСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ

О.О. Стародубець, кандидат сільськогосподарських наук
Миколаївський національний аграрний університет, Україна

Досліджено відтворні якості кнурів-плідників м'ясних порід. Визначено кращі кнури-плідники за такими показниками відтворних якостей, як об'єм еякуляту, концентрація спермій, прямолінійно-поступальна рухливість, життєздатність спермій.

Ключові слова: спермопродукція, концентрація, штучне осіменіння.

Постановка проблеми. Відтворення свиней є ключовим етапом виробництва свинини, тому задача підвищення рівня запліднюваності маток завжди актуальна для свинарських господарств. Подальший селекційний прогрес і підвищення продуктивних якостей поголів'я свиней в племінних і товарних господарствах неможливі без запровадження штучного осіменіння з використанням генетичних ресурсів кращих плідників, перевірених за якістю потомства [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У багатьох приватних малих і середніх по об'єму виробництва свинини сільгоспідприємствах України найбільш поширеним методом відтворення свинопоголів'я залишається природне парування. Це стримує селекційний процес в галузі свинарства, збільшує витрати власників на купівлю і утримання кнурів-плідників та постійно несе загрозу перенесення інфекційних захворювань. Одним з важливих чинників, що стримує масове запровадження штучного осіменіння свиней на практиці є труднощі, які виникають при безпосередній організації штучного осіменіння маток у індивідуальних станках [1].

Рівень продуктивності кнурів залежить від багатьох факторів – годування, утримання, догляду, віку, режиму полового використання та інше. Кожен з них взаємопов'язаний, головним чином, з кількістю і якістю спермопродукції у кнурів.

У практиці використовують різні показники оцінки сперми кнурів – фізіологічні, біохімічні, морфологічні тощо, проте у кінцевому результаті беруть до уваги рівень заплідненості свиноматок. У процесі тестування сперми виявляють морфологічні показники спермій, а також їх рухливість, концентрацію та виживаємість. Крім цього виявляють функціональну активність половых клітин, яка характеризує стан їх якості, а також їх терморезистентність.

Постановка проблеми. У зв'язку з цим, метою даної статті стало вивчення відтворних здатностей кнурів-плідників угорської селекції поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єрен, великої білої породи, породи ландрас та породи п'єрен.

Матеріали і методика. Науково-виробничий дослід проведено в умовах господарства СГПП "Техмет-Юг" Жовтневого району Миколаївської області.

За принципом аналогів було сформовано IV дослідні групи у кожній по 2 кнури поєднання порід ♀ дюрок × ♂ п'єрен, великої білої породи, породи ландрас та породи п'єрен. Від кожної групи було отримано по 15 еякулятів, та проведено дослідження в умовах лабораторії технології відтворення тварин Миколаївського національного аграрного університету.

Результати досліджень. За результатами проведених досліджень було встановлено, що кількісні і якісні показники спермопродукції кнурів поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єрен, великої білої породи, породи ландрас та породи п'єрен були високими (табл. 1).

При оцінці показників спермопродукції кнурів-плідників вищезазначених порід встановлено, що кнури поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єрен за об'ємом еякуляту (355 мл) (рис. 1) поступалися плідникам порід велика біла та ландрас на 6,6 та 8,3% відповідно, при $P > 0,95$, кращими при цьому були кнури породи ландрас, від яких отримано, у середньому, по 387 мл сперми.

Таблиця 1

Кількісні та якісні показники спермопродукції кнурів, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Порода	Д×П	ВБ	Л	П
Група	контроль	дослідна	дослідна	дослідна
Кнурів, голів	2	2	2	2
Доз, шт.	15	15	15	15
Об'єм еякуляту, мл.	355 ±3,13	380 ±4,10	387 ±4,17	311 ±3,36
Концентрація спермійв, млн./мл.	214,2 ±2,64	191,7 ±2,18***	187,1 ±2,23***	185,6 ±2,33***
Прямолінійно-поступальна рухливість, балів	9,8 ±0,11	10 ±0,11*	9,1 ±0,10***	9,7 ±0,10*
Життєздатність сперми, год.	6,8 ±0,07	7,5 ±0,08***	6,2 ±0,07***	6,6 ±0,07*

Примітки: Д×П – кнури поєднання порід ♀ дюрок × ♂ п'єрен;

ВБ – велика біла порода; Л – порода ландрас; П – порода п'єрен;

рівень вірогідності: * – $P < 0,95$, ** – $P < 0,99$, *** – $P < 0,999$.

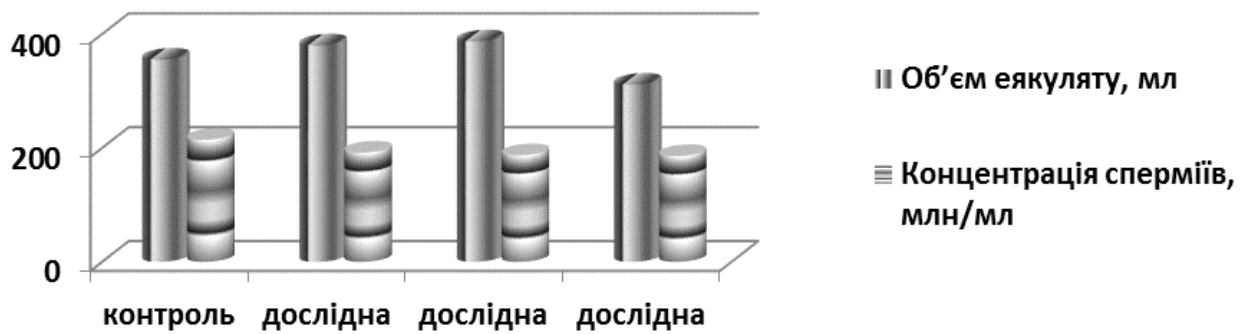

Рис. 1. Відтворні якості дослідних груп тварин за такими показниками спермопродукції, як об'єм еякуляту (мл) та концентрація спермійів (млн/мл).

Інша тенденція спостерігалася за результатами концентрації спермійів (рис. 1), переважання за цим показником було у поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єтрен – 214,2 млн/мл, що на 10,5; 12,7; 13,4% більше ніж у великої білої породи, породи ландрас і породи п'єтрен відповідно, і встановлена вірогідна різниця за цим показником.

За прямолінійно-поступальною рухливістю спермійів (рис. 2), найвище значення показнику мали кнури породи велика біла (10,0 балів), і перевищували кнурів поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єтрен на 2,13% ($P < 0,95$), а кнури таких порід, як ландрас та п'єтрен – за цим показником поступалися кнурам поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єтрен на 7,0; 1,1 % відповідно.

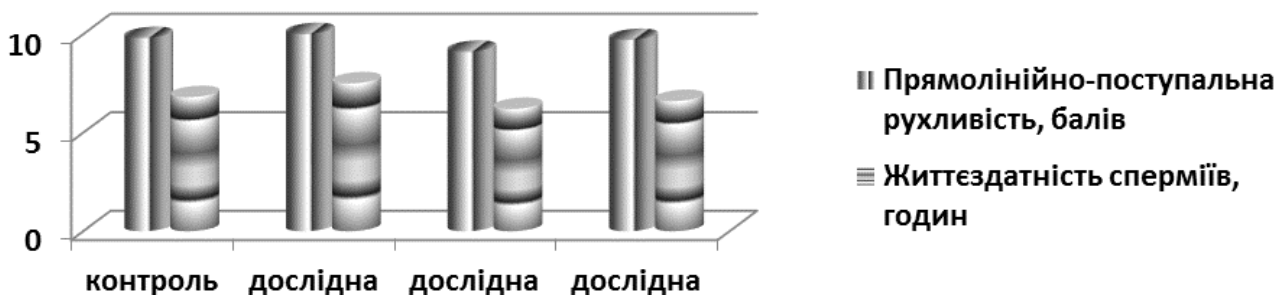

Рис. 2. Відтворні якості дослідних груп тварин за такими показниками спермопродукції, як прямолінійно-поступальна рухливість (балів) та життєздатності спермійів (годин).

При оцінці кнурів за показником виживаємості спермійів поза організмом (рис. 2), вище значення показнику мали кнури породи велика біла – 7,5 годин, і перевищували кнурів поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єтрен на 9,9% ($P > 0,999$), а кнури таких порід, як ландрас та п'єтрен – за цим

показником поступалися кнурам поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єтрен на 10,3; 3,2 % відповідно.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі проведених досліджень встановлено перевагу контрольної групи (кнурів поєднання ♀ дюрок × ♂ п'єтрен) за таким показником, як концентрація сперміїв і дорівнювало 244,2 млн/мл. Стосовно об'єму еякуляту – можна відмітити перевагу кнурів породи ландрас, які давали, у середньому, 387 мл сперми, що на 32 мл більше за контроль.

Аналізуючи кнурів великої білої породи, відмічаємо переважання за прямолінійно-поступальною рухливістю, що складало 10,0 балів, а також переважання за життєздатністю сперми – 7,5 годин.

Для отримання високих показників продуктивності свиноматок першочерговим є підвищення відтворних якостей кнурів-плідників оскільки від цього суттєво залежать їх багатоплідність та запліднювальна здатність.

Список використаних джерел:

1. Журавель П. М. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин / П. М. Журавель, Давиденко В. М. – К. : Слово, 2005. – С. 67-84.
2. Інструкція із штучного осіменіння свиней / К. : Аграрна наука, 2003. – 56 с.
3. Квасницкий А. В. Искусственное осеменение свиней / А. В. Квасницкий. – К., 1983. – С. 100-106.
4. Мельник В. О. Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин / В. О. Мельник, О. О. Кравченко // Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни студентами денної та заочної форми навчання зі спеціальності 6.130200 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». – Миколаїв, 2004 – 98 с.

А.А. Стародубец. Воспроизводительная способность хряков-производителей венгерской селекции.

Исследованы воспроизводительные качества хряков-производителей мясных пород. Определены лучшие хряки-производители по таким показателям воспроизводимых качеств, как объем эякулята, концентрация спермиев, прямолинейно-поступательное подвижность, жизнеспособность спермиев.

Ключевые слова: спермопродукция, концентрация, искусственное осеменение.

O. Starodubets. Reproductive ability of male pigs-manufacturers of the hungarian selection.

Reproductive qualities of male hogs-producers of meat breeds are investigated. Definitely the best boars-sires for reproductive traits such indicators as ejaculate volume, sperm concentration, straightforward, progressive motility, sperm viability.

Keywords: sperm, concentration, artificial insemination.

ЗМІСТ

І.О. Балабанова. ВПЛИВ СТРЕС-ФАКТОРІВ НА ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ ПОРІД ЛАНДРАС І ВЕЛИКА БІЛА	3
А.О. Бондар. ВПЛИВ ІНФРАЧЕРВОНОГО ОПРОМІНЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОРОСЯТ-СИСУНІВ.....	7
Н.О. Борисенко, Т.А. Нагорнюк, С.І. Тарасюк. ОСОБЛИВОСТІ ГЕНЕТИЧНОЇ СТРУКТУРИ БІЛОГО І СТРОКАТОГО ТОВСТОЛОБИКІВ	12
І.А. Галушко. МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ РІЗНОГО ЕКОПОЄДНАННЯ.....	18
М.І. Гиль, П.О. Шебанін. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ САМИЦЬ РІЗНИХ ПОРІД ХУДОБИ МОЛОЧНОГО НАПРЯМУ ПРОДУКТИВНОСТІ.....	24
Ю.М. Глушко. ХРОМОСОМНИЙ ПОЛІМОРФІЗМ УКРАЇНСЬКИХ КОРОПІВ ДП СГЦР «ПОДІЛЛЯ».....	34
О.В. Гончарова. ЯКІСТЬ ВОДИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИ НАПУВАННІ СТРАУСІВ	43
В.І. Гроза. ВИРОЩУВАННЯ ПЕРЕПЕЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ НАНОСРІБЛА	47
А.В. Гуцол. ЖИРНОКИСЛОТНИЙ СКЛАД М'ЯЗОВОЇ ТКАНИНИ СВИНЕЙ ПРИ ЗГОДОВУВАННІ ФЕРМЕНТНИХ ПРЕПАРАТІВ.....	51
О.В. Іванова, Є.В. Баркарь. ВПЛИВ ГЕНОТИПУ БАРАНІВ-ПЛІДНИКІВ НА ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ТА СТАТЕВИЙ СКЛАД НАЩАДКІВ	57
Г.І. Калиниченко, О.А. Коваль. ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК ЗА РІЗНИХ ПОЄДНАНЬ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ	63
О.І. Каратєєва. ПРОГНОЗУВАННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ХУДОБИ ЗА РІЗНИХ ТИПІВ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗМУ.....	68
В.А. Кириченко, С.П. Кот, В.М. Іовенко. ЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОДУКТИВНИХ ОЗНАК ОВЕЦЬ ВІД ЗАГАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ ВИЯВЛЕНИХ АНТИГЕНІВ	77
В.В. Коваленко. ЗВ'ЯЗОК ІНТЕНСИВНОСТІ НАРОЩУВАННЯ ЛАКТАЦІЙНОЇ КРИВОЇ З МОЛОЧНОЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ.....	81
В.С. Козирь. М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ БУГАЙЦІВ ЗНАМ'ЯНСЬКОЇ ПОРОДИ ПРИ РІЗНОМУ РІВНІ ГОДІВЛІ.....	89
С.Б. Корнят, О.Б. Андрушко, М.М. Шаран, І.М. Яремчук. ПОКАЗНИКИ БІЛКОВОГО ОБМІНУ КРОВІ КОРІВ ЗА РІЗНИХ ФОРМ ЕНДОМЕТРИТУ	93
І.В. Назаренко, Т.Ю. Чумачова. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЦТВА СИРКОВИХ ДЕСЕРТІВ	99

Н.В. Новікова. ОСОБЛИВОСТІ БІОХІМІЧНОГО СКЛАДУ КРОВІ СВИНЕЙ З РІЗНОЮ АДАПТАЦІЙНОЮ НОРМОЮ В УМОВАХ ПЛЕМЗАВОДУ ТОВ «ФРІДОМ ФАРМ БЕКОН»	104
І.В. Новак, В.С. Федорович, Є.І. Федорович. МОРФОЛОГІЧНИЙ СКЛАД ТУШ, ХІМІЧНИЙ СКЛАД ТА ГІСТОМЕТРІЯ НАЙДОВШОГО М'ЯЗА СПИНИ БУГАЙЦІВ	109
Т.В. Підпала, О.С. Марикіна. ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ ЗА ЦІЛОРІЧНО СТІЙЛОВОЇ СИСТЕМИ УТРИМАННЯ.....	115
Л.С. Патрєва. РЕГУЛЯЦІЯ СТАТЕВОГО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОТОМСТВА У КАЧОК.....	120
В.Г. Пелих, Т.С. Коваленко. ВИКОРИСТАННЯ ІНДЕКСІВ ДЛЯ ОЦІНКИ ОДНОРІДНОСТІ ТА ВИРІВНЯНОСТІ ГНІЗД СВИНОМАТОК	127
І.А. Помітун, Н.О. Косова, Н.В. Бойко, П.О. Рязанов. СЕЛЕКЦІЙНЕ ПОКРАЩЕННЯ БАГАТОПЛІДНОСТІ ОВЕЦЬ	131
Л.І. Романів, Р.С. Федорук, В.Г. Каплуненко. РЕПРОДУКТИВНА ЗДАТНІСТЬ БДЖОЛИНИХ МАТОК ЗА ПІДГОДІВЛІ БОРОШНОМ СОЇ З ДОДАВАННЯМ ХРОМУ	136
О.Ю.Сметана. ПОРІВНЯННЯ МОДЕЛЕЙ П. ВУДА ТА ДЖ. НЕЛДЕРА ДЛЯ ОПИСУ ЛАКТАЦІЙНОЇ ДИНАМІКИ ГОЛШТИНСЬКИХ КОРИВ	144
П.В. Стапай, Н.М. Параняк, В.М. Ткачук. ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ВОВНИ ТА ЖИРОПОТУ ВІВЦЕМАТОК ЗА УМОВ ВИКОРИСТАННЯ У РАЦІОНАХ РІЗНИХ РІВНІВ ЙОДУ.....	150
О.О. Стародубець. ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ УГОРСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ.....	155
Л.О. Стріха, Г.С. Григор'єва. ХАРАКТЕРИСТИКА ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯЛОВИЧИНИ БУГАЙЦІВ РІЗНОЇ ВГОДОВАНОСТІ.....	159
О.К. Цхвітава, М.А. Дзядевич. ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬ	164
Т.В. Чокан. ЖИВА МАСА ОВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ГІРСЬКОКАРПАТСЬКОЇ ПОРОДИ У РІЗНІ ВІКОВІ ПЕРІОДИ.....	168
О.І. Юлевич, А.В. Лихач, Ю.Ф. Дехтяр. ВПЛИВ РАЦІОНІВ ГОДІВЛІ НА ПОКАЗНИКИ РОСТУ І РОЗВИТКУ ВІДЛУЧЕНИХ ПОРОСЯТ	173

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я Випуск 4 (76), Т. 2, Ч. 2.– 2013

Технічний редактор: *О.М. Кушнарьова.*
Комп'ютерна верстка: *О.Ю. Сметана,
О.С. Крамаренко,
Ю.В. Грицієнко,
І.В. Письменна,
Л.О. Домашова*

Підписано до друку 06.12.13. Формат 60×84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 11,4.
Тираж 300 прим. Зам. № ____ . Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.